

Рижкова Світлана Анатоліївна
старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності

Рижков Едуард Володимирович
завідувач кафедри
економічної та інформаційної безпеки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

НЕЛЕГАЛЬНА МІГРАЦІЯ ЯК ЧИННИК ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ

Україна виступає на міжнародній арені як повноправний учасник світової спільноти. При цьому з роками незалежності все більшого значення набувають процеси, що стосуються налагодження добросусідських відносин з сусідніми державами, інтеграції та стратегічного партнерства. Так, одним з ключових векторів у зовнішній політиці нашої держави є напрямок на інтеграцію України до Європейського Союзу, інших міжнародних організацій та альянсів, що об'єднують передові демократичні держави світу.

Однією з умов розбудови України як правової держави на сучасному етапі є визначення ключових напрямів її міграційної політики та вдосконалення системи державного регулювання у сфері міграції, що мають відбуватися згідно з міжнародними стандартами щодо якомога повного забезпечення і сприяння реалізації прав та свобод людини. Водночас відсутність належного законодавчого закріплення напрямів державної міграційної політики України, принципів діяльності уповноважених суб'єктів у сфері міграції позначаються на ефективності протидії явищам, що становлять загрозу національній безпеці України, зокрема нелегальній міграції. Провідна роль в цьому питанні належить Державній міграційній службі МВС України (далі – ДМС).

Відповідно до Стратегії розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року серед основних завдань щодо забезпечення формування державної політики є вирішення проблем, пов'язаних з міграцією та громадянством [1]. Серед основних викликів, які визначені зазначеною Стратегією, є загроза територіальній цілісності і суверенітету України, терористична загроза, зростання транснаціональної та організованої злочинності і нелегальної міграції, контрабанди зброї, вибухових речовин і наркотичних засобів, в контексті існування військового конфлікту на території держави.

Незаконна (нелегальна) міграція є одним з явищ, що сформувалася за часів розбудови незалежної України та становить загрозу суспільній і національній безпеці, економічній стабільності, спричинює ускладнення криміногенної ситуації на території України і серйозно впливає на стан економіки та законності. Явищем, що завжди супроводжує нелегальну міграцію, є вчинення іноземцями та особами без громадянства адміністративних правопорушень на території держави їх перебування. Незаконне перебування іноземців в Україні перетворилося на вагомий дестабілізуючий фактор у сфері забезпечення публічного порядку та безпеки. Саме з незаконною міграцією пов'язується зростання окремих видів правопорушень, поширення небезпечних захворювань, розвиток підпільного ринку праці на всій території України.

Так, за статистичними даними ДМС України, за 2018 рік за ст. 200-206 Кодексу України про адміністративні правопорушення [2] в сфері порушення міграційного законодавства України до адміністративної відповідальності було притягнуто 32 930 осіб. (серед цих показників найбільше притягнуто до адміністративної відповідальності за ч. 1 ст. 203 КУпАП – 26 154 особи). Протягом 2018 р. ДМС України спільно з органами Держприкордонслужби, Нацполіції та СБУ організовано та проведено цільові профілактичні заходи «Мігрант», під час проведення яких виявлено 5 554 нелегальних мігранта, прийнято рішення про примусове повернення щодо 5 114 осіб, примусово видворено 420 іноземців, 347 іноземців поміщено в ПТП, 1358 іноземцям заборонено в'їзд в Україну [3].

Під час підбиття підсумків та результатів профілактичного відпрацювання «Мігрант» за 2018 рік перший заступник міністра внутрішніх справ Сергій Яровий наголосив, що масовий приток нелегальних мігрантів є для нашої держави критичним, і незабаром він становитиме загрозу державній безпеці [4].

Директор Департаменту у справах іноземців та осіб без громадянства ДМС України Наталія Науменко зазначає, що тенденція нелегальної міграції до України не має прогнозованого зниження [4].

Слід зазначити, що станом на 01.01.2019 кількість іноземців та осіб без громадянства, яких визнано біженцями в Україні, становить 1 799 осіб. Кількість іноземців та осіб без громадянства які потребують додаткового захисту в Україні, становить 768 осіб [5].

Крім того, спостерігається негативна тенденція скоєння кримінальних та адміністративних правопорушень загального характеру, вчинених іноземцями на території України, а саме за дев'ять місяців 2018 року іноземні громадяни на території нашої країни скоїли більше 2000 кримінальних та понад 50 тисяч адміністративних правопорушень, більше 1,3 тисячі матеріалів з цієї кількості адміністративних правопорушень складено за керування транспортними засобами у стані сп'яніння [6].

Негативно на ситуацію, пов'язану з нелегальною міграцією, в найближчі часи може ускладнити прагнення Європи посилити міграційну політику. Спостерігається тенденція щодо прагнення нелегальних мігрантів потрапити в ЄС через Україну, що свою чергу призведе до справжнього напливу незаконних мігрантів та відповідних негативних наслідків. Ті ж нелегали, які до Європи не потраплять (таких буде більшість), можуть залишитися в Україні. У цьому випадку ситуація в країні тільки погіршиться – до розгулу криміналу, безробіття і тотальної бідності може додатися ще й проблема нелегальних мігрантів [7].

Зазначені міграційні ризики в країні потребують комплексного та визначеного організаційно-правового підходу, що передбачено Стратегією розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року.

Серед першочергових заходів щодо вирішення зазначеної проблеми пропонується: поступове облаштування державних кордонів за європейськими стандартами; посилення технічного контролю на лінії розмежування військового конфлікту в державі до повернення тимчасово окупованих Росією територій, виявлення та нейтралізація нелегальних міграційних каналів, що існують в державі; формування ефективної правової процедури взаємодії основних суб'єктів протидії нелегальній міграції. Серед необхідних кроків розвитку такої взаємодії між Державною міграційною службою України, Державною прикордонною службою України і Національною поліцією України з питань неконтрольованій міграції є удосконалення механізмів встановлення статусу мігрантів, які вже фактично інтегровані в українське суспільство, але не мають чіткого визначеного правового статусу.

1. Стратегія розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року. URL: http://mvs.gov.ua/ua/pages/strategiya_2020.htm.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

3. Соколюк М. Публічний звіт Голови Державної міграційної служби України за результатами діяльності у 2018 році. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/17-civik-2018/zvit_2018/zvit_DMS_2018.pdf.

4. Яровий С. Проблема нелегальної міграції загрожує державній безпеці. URL: <https://dmsu.gov.ua/news/dms/sergij-yarovij-problema-nelegalnoj-migracziy-zagrozhuje-derzhavnij-bezpeczi.html>.

5. Державна міграційна служба: статистика з основної діяльності. URL: <https://dmsu.gov.ua/diyalnist/statistichni-dani/statistika-z-osnovnoj-diyalnosti.html>.

6. Аброськін В. Іноземці в Україні скоїли понад 52 тисячі правопорушень з початку року. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2563197-inozemci-v-ukraini-skoili-ponad-52-tisaci-pravoporusen-z-pocatku-roku-abroskin.html>.

7. Погіршення міграційного клімату в Україні може загострюватися через суперечності між Трампом і Меркель. URL: <https://ua.112.ua/polityka/pohirshennia-mihratsiinoho-klimatu-v-ukraini-mozhe-zahostriuvatsia-cherez-superechnosti-mizh-trampom-i-merkel-ekspert-454>.

Волков Юрій Михайлович

викладач кафедри

тактико-спеціальної підготовки

Махтура Катерина Сергіївна

курсант факультету підготовки фахівців

для органів досудового розслідування

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИПАДКІВ ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ ПІД ЧАС ОХОРОНИ ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ В РІЗНИХ КРАЇНАХ

Поліцейські різних країн застосовують вогнепальну зброю та інші види зброї, щоб захистити себе та суспільство від неправомірних дій злочинців. В різних країнах існують свої правові аспекти застосування вогнепальної зброї та інших видів зброї.